

DECIZIE

31 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Aliona Miron

Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Protiuc”,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății
Comerciale „Javie” Societate cu Răspundere Limitată, Oleg Bunescu cu privire la
validarea popririi și încasarea de la terțul poprit Întreprinderea Individuală „Protiuc” a
datoriei,

împotriva încheierii din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea de repunere în termen și a fost restituit apelul declarat de
Întreprinderea Individuală „Protiuc” împotriva hotărârii din 05 iulie 2022 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus înafara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La data de 28 octombrie 2021, lichidatorul SC „Javie” SRL, Oleg Bunescu a
depus cerere cu privire la validarea popririi și încasarea datoriei în sumă de 52 730,45
lei de la terțul poprit ÎI „Protiuc”.

Prin hotărârea din 05 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central s-a admis
cererea înaintată de lichidatorul SC „Javie” SRL, Oleg Bunescu cu privire la validarea
popririi și încasarea de la terțul poprit ÎI „Protiuc” a sumei în mărime de 52 730,45 lei
cu titlu de datorie. S-a validat poprirea SC „Javie” SRL față de terțul poprit ÎI
„Protiuc” și s-a încasat de la terțul poprit ÎI „Protiuc” în beneficiul SC „Javie” SRL, în
proces de faliment, suma de 52 730, 45 lei, cu titlu de datorie. S-a încasat de la terțul
poprit ÎI „Protiuc” în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 1 581, 91 lei.

La 22 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, ÎI „Protiuc”, a declarat
cerere de apel împotriva hotărârii din 05 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Centru, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, admiterea apelului, casarea
hotărârii din 05 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi
hotărâri de respingere a cererii înaintate de lichidatorului Societății Comerciale „Javie”
SRL, Oleg Bunescu privind la validarea popririi.

Prin încheierea din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.
369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă a fost respinsă cererea depusă de ÎI
„Protiuc”, privind repunerea în termen a apelului și a fost restituit apelul declarat de ÎI
„Protiuc”, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să

efectueze repunerea în termen.

La 27 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, ÎI „Protiuc”, a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea cererii de recurs a invocat că instanța de apel a examinat superficial motivele cererii de repunere în termen și pripit a ajuns la concluzia că acestea sunt neîntemeiate.

A susținut că ÎI „Protiuc” a recepționat încheierea din 17 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, prin care a fost primită spre examinare cererea de validare a popririi depusă de lichidatorul SRL „Javie”, Oleg Bunescu, ședința de judecată fiind numită pentru data de 10 martie 2022, ora 09:00. Fiind apelat, lichidatorul a comunicat că ședința nu v-a avea loc, iar actele confirmative a lipsei datoriei să-i fie expediate la adresa de email.

A afirmat că la data de 11 mai 2022, în adresa lichidatorului a fost expediat ordinul de plată a sumei de 100 lei și actul de verificare a evidenței contabile reciproce din 25 octombrie 2021 cu soldul datoriei SRL „Javie” față de ÎI „Protiuc” în mărime de 47269,55 lei. Ulterior, nu a mai primit nici o citație pe marginea litigiului respectiv, considerând că acesta s-a epuizat odată cu expedierea actelor doveditoare a lipsei datoriei pretinse.

A menționat că cu hotărârii din 05 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a făcut cunoștință la data de 08 noiembrie 2022, fiindu-i expediată prin intermediul aplicației telefonice „viber” de către lichidatorul Oleg Bunescu, iar cererea de apel a depus-o la data de 22 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal.

A considerat că în urma circumstanțelor descrise există temeiuri de fapt și de drept suficiente pentru repunerea în termen a cererii de apel.

În conformitate cu art. 8 alin. (2) din Legea insolvenței, încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolvență.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 22 decembrie 2022, care a fost expediată în adresa recurentului, prin intermediul oficiului poștal, la data de 03 ianuarie 2023 (f.d. 57), dar date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsec.

Astfel, cererea de recurs înregistrată la 27 ianuarie 2023, este în termen.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa participanților la proces la 16 februarie 2023 (f.d. 71)

Verificând legalitatea încheierii contestate prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de ÎI „Protiuc”, cu menținerea încheierii contestate din următoarele considerente.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3

judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată notează că hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțată la data de 05 iulie 2022 (f.d. 25), iar cererea de apel a fost depusă la data de 22 noiembrie 2022 (f.d.33).

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) și (6) din Legea insolvenței, hotărârile instanței de insolvență pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum și apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanței de insolvență. Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanță. Instanța de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel și de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite în prezenta lege.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Completul de judecată apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termen și restituirea cererii de apel depusă de ÎI „Protiuc”, împotriva hotărârii din 05 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Din materialele cauzei rezultă că la 05 iulie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care s-a admis cererea înaintată de lichidatorul SC „Javie” SRL, Oleg Bunescu cu privire la validarea popririi și încasarea de la terțul poprit ÎI „Protiuc” a sumei în mărime de 52 730,45 lei cu titlu de datorie. S-a validat poprirea SC „Javie” SRL față de terțul poprit ÎI „Protiuc” și s-a încasat de la terțul poprit ÎI „Protiuc” în beneficiul SC „Javie” SRL, în proces de faliment, suma de 52 730, 45 lei, cu titlu de datorie. S-a încasat de la terțul poprit ÎI „Protiuc” în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 1 581, 91 lei.

La 22 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, ÎI „Protiuc”, a declarat cerere de apel împotriva hotărârii din 05 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, admiterea apelului, casarea hotărârii din 05 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii înaintate de lichidatorului Societății Comerciale „Javie” SRL, Oleg Bunescu privind la validarea popririi.

În motivarea cererii de repunere în termen a indicat că a recepționat încheierea din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, prin care a fost primită spre examinare cererea de validare a popririi depusă de lichidatorul SRL „Javie”, Oleg Bunescu, ședința de judecată fiind numită pentru data de 10 martie 2022, ora 09:00. Fiind apelat, lichidatorul a comunicat că ședința nu v-a avea loc, iar actele confirmative a lipsei datoriei să-i fie expediate la adresa de email.

A afirmat că la data de 11 mai 2022, în adresa lichidatorului a fost expediat ordinul de plată a sumei de 100 lei și actul de verificare a evidenței contabile reciproce din 25 octombrie 2021 cu soldul datoriei SRL „Javie” față de ÎI „Protiuc” în mărime de 47269,55 lei. Ulterior, nu a mai primit nici o citație pe marginea litigiului respectiv, considerând că acesta s-a epuizat odată cu expedierea actelor doveditoare a lipsei datoriei pretinse.

Ca urmare, prin încheierea din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă a fost respinsă cererea depusă de ÎI „Protiuc”, privind repunerea în termen a apelului și a fost restituit apelul declarat de ÎI „Protiuc”, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia, deoarece cererea de apel a fost depusă de ÎI „Protiuc” peste termenul de 15 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 05 iulie 2022, iar cererea de apel a fost depusă de către ÎI „Protiuc” abia la 22 noiembrie 2022, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat la *20 iulie 2022 inclusiv (miercuri)*.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie

efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși apelanta ÎI „Protiuc” a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 din Codul de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Se reține că ÎI „Protiuc” a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru se află spre examinare prezenta cauză civilă, fapt ce se confirmă prin actele de procedură emise de prima instanță recepționate de către ultima (f.d. 18, 23).

Prin urmare, ÎI „Protiuc” urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligată să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de ÎI „Protiuc” precum că cauza a fost examinată în absența, iar cu hotărârea contestată a făcut cunoștință la data de 08 noiembrie 2022. Or, cert este faptul că recurenta a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru se află spre examinare prezenta cauză civilă, recepționând la data de 23 noiembrie 2021 copia încheierii de primire în procedură a cererii de chemare în judecată și citația pentru ședința de judecată a primei instanțe fixată pentru data de 10 martie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr. DS8005821885AS (f.d. 18).

Astfel, ÎI „Protiuc”, fiind o dată înștiințată în mod legal, nu poate fi invocată necitarea sa pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Totodată, se reține că la data de 06 iulie 2022 pe Portalul Național al Instanțelor: jst.instante.justice.md, a fost publicat dispozitivul hotărârii din 05 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Iar, la 14 iulie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul

Centru a expediat copia dispozitivului hotărârii din 05 iulie 2022 la adresa de corespondență a ÎI „Protiuc”: mun. Bălți, str. Ostrovski, 1 (f.d. 32), avizul fiind restituit în adresa instanței cu mențiunea „nereclamat”.

Nu poate fi reținută nici alegația invocată de ÎI „Protiuc” precum că despre emiterea hotărârii din 05 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a aflat la 08 noiembrie, iar la 22 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal a depus cererea de apel, deoarece indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 15 de zile prevăzut la art. 8 din Legea insolvenței, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Este irelevant argumentul recurentului precum că culpa nedeunerii în termen a cererii de apel se datorează primei instanțe care nu i-a expediat dispozitivul hotărârii. Or, materialele cauzei demonstrează contrariul, iar odată ce încă la data de 23 noiembrie 2021 ÎI „Protiuc” a aflat că pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Centru se află spre examinare prezenta cauză civilă, urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligat să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, recurentul ÎI „Protiuc” nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflare dânsului într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în interiorul termenului legal.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Completul de judecată notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate. Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Protiuc”.

Se menține încheierea din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății Comerciale „Javie” Societate cu Răspundere Limitată, Oleg Bunescu cu privire la validarea popririi și încasarea de la terțul poprit Întreprinderea Individuală „Protiuc” a datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Aliona Miron

Mariana Pitic